

En flok grønirisker i flugt. BIOFOTO/Arthur Christiansen.

(o.1925); (20) 3 59; (21) 169 4,1937,212; (22) 388; (23) 451 214; (24) 753x 26f; (25) 16c 71; (26) a 222f 74; b 222r 36; (27) 753x 31-34; (28) 70c 43-49; (29) 657b 55.

Stillids, *Carduelis carduelis*

Farveprægtig finke, som ikke kan forveksles med andre af vore fugle. Hovedet har felter med mørkerødt, hvidt og sort, ryggen er brun, svingfjærene sorte med gule og hvide pletter, undersiden grålig. Ret alm. ynglefugl.

– Danmarks Dyreverden 8, 273-76.

Stillids, ældre nydansk (1600-t) stigelids, stiglitz, stillitz, via tysk fra fuglens lydeefterlignende slovenske navn ščeglječ, polsk har szczygiel; lokkeråbet er et dæmpet »stig-lit« (1); *stallisk Ærø* (2), omtydet til *stenliske* o. 1700 (3); *burrestillids* o. 1700ff; Han h. (4), den sidder gerne og pikker frø i burre o.a. kurvplanter, jf. *tidsselfinke* Svendborgegnen (5); *rodhætte* Egebjerg Odsherred 1883 (6), *piphans* Sjælland 1886 (7).

Stemmetydning: til Berlin! til Berlin! (Samsø; 8). Den kan dresseres til adskillige kunststykker »såsom at hejse sin æde og drikke op til sig i små kar, at fyre små kanoner af, stå skildvagt, anstille sig som død, o.s.v.« (1809; 9).

LITTERATUR: (1) 626 383f; (2) 388 (o. 1925); (3) 434 4,124; (4) 434 1,304; 287b; (5) 141d; (6)

Stillidser søger tidsselfrø. BIOFOTO/Arthur Christiansen.

PROSA OG POESI

Harlekin'en blandt sangerne, strejferen, den gulrød-brogede stillids *N. J. Tortzen* (1); i solstrålerne glimrer vingerne med guld og hovedet med brogede farver ... man skulle næsten antage dem for et lille følge af hoffolk, som er ilet forud for deres høje herskab *Severin Petersen* (2).

Se her! se her! – en fornem kalvakade! · hvor elegant det går i let galop! · nu gør den holdt i poplens høje top! · den kom herind fra markens grønne flade. · · En stillidsflok, en sirlig pyntet trop · og hør, hvor dog de riddersmænd er glade! · nu synger de fra deres frie stade! · så kækt og let et kvad de traller op. · · Og kvadet er trompetfanfarer ligt, · i elegance ikke ligt dusinet, · et ridderkvad på fornem ynde rigt *Peter Ommerbo* (3).

St. St. Blicher, Stillidsen (4); Frederik Schaldemose, Stiglitzen blandt kærnebiderne (fabel) (5).

LITTERATUR: (1) 791 27/4 1949; (2) 683b 78; (3) 657b 34; (4) 69b; (5) 772 175f.

ger, når den ser en æblekærne (Slesvig 1881; 7). Den bliver i fangenskab meget tam og lærevillig, da ikke alene hannen, men også hunnen kan tillæres at fløjte forskellige stykker, ja man kan endog lære flere dompapper at akkompagnere hinanden og ligesom opføre som koncerter (1809; 8).

»På baggrund af den hvide sne falder deres blodrøde bryst og skarpt afsatte sorte hætter stærkt i øjnene, men farverne er så fint afstemte, at de danner et harmonisk lille billede. De stærke farvekontraster og fuglenes alligevel så nænsomt tegnede fjerdragt får mig til at mindes japanske illustrators raffinerede opfattelse af naturen« *Finn Salomonsen* (9).

»En dompap udstødte sit sørgmodige, vejrhanetonende fløjt – »gøp, gøp« *Svend Fleuron* (10).

LITTERATUR: (1) 170 1909,61; (2) 756 5,377; (3) 170 1909,62; 903 1,408; (4) 903 2,464; (5) Festskrift til Vilh. Thomsen (1894) 297; 659 3,860; (6) 388; (7) 160 1904/27: 3309; (8) 439d 221; (9) 757 10; (10) 222q 133.

Dompap, *Pyrrhula pyrrhula*

Hannens bryst og underside er rød, hunnens gråbrun; nakken er skinnende sort, ryggen grå, overgumpen hvid, de sorte vinger har et hvidt bånd. Siden 1916 sjældent ynglefugl i nåleskov, talrig træk- og vintergæst.

– Danmarks Dyreverden 8, 292-95.

Dompap o. 1700ff fra tysk dompfaff 'domherre', efterleddet -pap er sproglig beslægtet med papa og pave; på grund af det sorte og røde i fjerdragten som den katolske domprovsts kalot og kappe; fuglens velnærede krop og ligesom besindige, værdige optræden har vel også bidraget til navnet, jf. *dumherre* o. 1700 (1), *domprovst* (2).

Bulfink, *blodfinke* o. 1700-93 (3), *guldfinke* 1802ff (4) efter det rødgyldne bryst.

Dompap bruges som skældsord på grund af fuglens tilskrevne dumhed og fordi navnet tidligere blev stavet med u (5).

Dompappens ankomst i flokkevis om efteråret varslers en hård vinter (Jungshoved; 6). Den syn-

Korsnæb, *Loxia*

Lille korsnæb, grankorsnæb, *Loxia curvirostra*; hannen er rød, på ryggen iblandet brunt, og har mørkebrune vinger og hale, mens hunnens over-